

Jednačina u kojoj figuriše nezavisna promenljiva x , funkcija y i njeni izvodi $y', y'', y''', \dots, y^{(n)}$ naziva se diferencijalnom jednačinom $F(x, y, y', y'', y''', \dots, y^{(n)}) = 0$.

Zadatak je da se odredi nepoznata funkcija y , tj. rešenje tj je funkcija $y = f(x)$ koja je zadovoljava $\forall x$.

Opšte rešenje tj $F(x, y, y') = 0$ je familija funkcija $y = f(x, C)$ koje zavise od proizvoljne konstante C , koje zadovoljavaju jednačinu $F(x, y, y') = 0$ za svako x .

Za dati početni uslov ($y = y_0$ za $x = x_0$) postoji $C = C_0$ takvo da $y = f(x, C_0)$ zadovoljava taj početni uslov, ovo rešenje je partikularno rešenje.

DJ sa razdvojenim promenljivim

$$\text{Oblik: } f(x)dx + g(y)dy = 0$$

$$\Rightarrow f(x)dx = -g(y)dy \quad / \int$$

$$\Rightarrow \int f(x)dx = -\int g(y)dy + C$$

$$\text{Primer: } y' = \frac{x+1}{y^2} \Rightarrow \frac{dy}{dx} = \frac{x+1}{y^2} \Rightarrow y^2 dy = (x+1)dx \quad / \int$$

↑
sve sa y prebacimo uz dy
i sve sa x uz dx

$$\int y^2 dy = \int (x+1)dx + C$$

$$\frac{y^3}{3} = \frac{x^2}{2} + x + C \Rightarrow y = \sqrt[3]{\frac{3}{2}x^2 + 3x + 3C} \quad \begin{array}{l} \text{opšte} \\ \text{rešenje} \end{array}$$

LINEARNA DJ PRVOG REDA

↓
linearna po y'

max
→ red izvoda koji se javlja u jednačini

Oblik. $y' + P(x)y = Q(x)$, $P(x)$ i $Q(x)$ neprekidne fje

Rešenje je oblika: $y = e^{-\int P(x) dx} \cdot \left(\int Q(x) \cdot e^{\int P(x) dx} dx + C \right)$

Primer: $xy' - 2y = 2x^4$

$\Rightarrow y' - \frac{2}{x} \cdot y = 2x^3$ (zapišemo u gorešnji oblik)

$$P(x) = -\frac{2}{x} \quad Q(x) = 2x^3$$

$$y = e^{-\int P(x) dx} \left(\int Q(x) e^{\int P(x) dx} dx + C \right)$$

$$= e^{-\int -\frac{2}{x} dx} \cdot \left(\int 2x^3 \cdot e^{\int -\frac{2}{x} dx} dx + C \right)$$

$$= \dots \text{ (reše se ovi integrali)}$$

HOMOGENE LINEARNE DJ DRUGOG REDA SA KONSTANTNIM KOEFICIJENTIMA

Oblik $y'' + py' + qy = 0$ ← homogena

- drugog reda zbog drugog izvoda

- linearna po y

- p i q su konstante (konst koeficijenti)

Formira se KARAKTERISTIČNA JEDNAČINA

$$(y'' \rightarrow \lambda^2, y' \rightarrow \lambda, y \rightarrow 1)$$
$$\Rightarrow \lambda^2 + p\lambda + q = 0$$

DJ je drugog reda pa je ovo kvadratna jednačina.

U zavisnosti od korena (nula) kar. jednačine, razlikujemo

3 slučaja

1° Koreni su realni i različiti. $\lambda_1, \lambda_2 \in \mathbb{R}, \lambda_1 \neq \lambda_2$

Opšte rešenje je oblika: $y = C_1 e^{\lambda_1 x} + C_2 e^{\lambda_2 x}$

2° Koreni su realni i jednaki. $\lambda_1, \lambda_2 \in \mathbb{R}, \lambda_1 = \lambda_2 = s$

Opšte rešenje je oblika: $y = (C_1 + C_2 x) e^{sx}$

3° Koreni su kompleksni. $\lambda_1 = \alpha + i\beta, \lambda_2 = \alpha - i\beta$

OR je oblika: $y = e^{\alpha x} (C_1 \cos \beta x + C_2 \sin \beta x)$

Partikularna rešenja bi se dobila od opštih tako što se

na osnovu DVA zadata početna uslova izračunaju C_1, C_2

↓
red DJ

NEHOMOGENE LINEARNE DŽ DRUGOG REDA SA KONSTANTNIM KOEFICIJENTIMA

Oblik $y'' + py' + qy = f(x)$ ← nije 0 (nehomogena)

Isto kao kod
homogene

Opšte rešenje ove DŽ je zbir opsteg rešenja y_H odgovarajuće homogene jednačine ($y'' + py' + qy = 0$) i jednog partikularnog rešenja y_P polazne jednačine, tj $y = y_H + y_P$.

y_H se određuje kao sa prethodne strane.

Jedan od načina da se odredi y_P je sledeći.

Ako je $f(x)$ oblika:

$$f(x) = e^{\alpha x} [P_n(x) \cos \beta x + Q_\ell(x) \sin \beta x]$$

gde su $P_n(x)$, $Q_\ell(x)$ polinomi stepena n i ℓ , tada y_P je oblika

$$y_P = x^m \cdot e^{\alpha x} [(a_p x^p + a_{p-1} x^{p-1} + \dots + a_0) \cos \beta x + (b_p x^p + b_{p-1} x^{p-1} + \dots + b_0) \sin \beta x]$$

gde je $p = \max\{n, \ell\}$, a m se određuje na sledeći način.

- ako $\alpha + i\beta$ nije koran karakteristične jednačine $\Rightarrow m = 0$
- ako je $\alpha + i\beta$ jednostruki koran kar. jednačine $\Rightarrow m = 1$
- ako je $\alpha + i\beta$ dvostruki koran kar. jednačine $\Rightarrow m = 2$

Izraz y_P dobijen na ovaj način diferenciramo da dobijemo y_P' , y_P'' i to sve vratimo u polaznu jednačinu kako bi odredili $a_0, a_1, \dots, a_p, b_0, b_1, \dots, b_p$